

EDUCACIÓ, COVID I DONA

EL PATRIARCAT CONTRAATACA, NOSALTRES FEM

VAGA FEMINISTA!

EL PATRIARCAT JA INUNDAVA LES AULES

La vida a les aules mai ha estat aliena a l'estructura patriarcal en la qual estem immerses. Ara, a les retallades que van començar fa deu anys amb l'excusa de la crisi econòmica, hi hem de sumar les polítiques generades per la crisi Covid-19, que no afavoreixen a caminar cap al feminisme en el món de l'educació. En aquest text, exposem alguns eixos que reflecteixen la prevalença d'un **model patriarcal en l'àmbit educatiu**.

Existeix la percepció que l'administració no fa diferències entre homes i dones amb relació als salaris o a l'ocupació de càrrecs de responsabilitat. Però a l'hora de la veritat, observem com són les dones les que estan sotmeses a més discriminacions. **Les docents també pateixen el famós sostre de vidre i les desigualtats salarials.** Les dades

evidencien que les dones en els càrrecs de direcció ocupen un 50% del total, una xifra que representa una infrarepresentació tenint en compte que constitueixen, depenent de l'etapa escolar, entre un 60 i 90% del col·lectiu.

Si bé és cert que la cultura ens forma, pel que fa a gènere, per tenir més reticències a ocupar càrrecs de poder, també cal remarcar que les polítiques que es duen a terme no afavoreixen que aquesta situació pugui canviar. Per exemple, el **Departament**

d'Educació incompleix sistemàticament el dret de reconeixement de les substitucions dels càrrecs directius. Aquest fet té unes conseqüències directes. Per posar un exemple, quan una dona de l'equip directiu s'acull al permís de maternitat, ho fa amb la pressió afegida que una altra persona està assumint la seva feina sense cobrar-la. Per tant, l'incompliment del Departament actua d'inhibidor a l'hora d'accedir al càrrec.

A més, dintre de l'àmbit educatiu, no tothom té les mateixes condicions laborals, doncs va en augment l'externalització de serveis als centres escolars. **No és casualitat que el sector social i el del lleure, on la majoria són dones, tingui molt menys prestigi, i pateixi més precarització econòmica.** Un àmbit, que tot i ser essencial, està oblidat per les administracions públiques. Cada vegada està més privatitzat, fet que representa un augment de la vulneració dels drets de les treballadores per part de les empreses externalitzades.

Un altre maltractament institucional, o discriminació de gènere indirecta, recau en l'alt percentatge de temporalitat i consegüentment, precarietat. Ja que l'educació és un col·lectiu feminitzat i per tant, són les dones qui en queden afectades directament. Per exemple, a Catalunya el col·lectiu docent està format per un 70% de dones i el percentatge de temporalitat és del 45,6%, gairebé 6 vegades més del que marca la normativa.

En l'àmbit educatiu, el fet d'estar embarassada també es penalitza. Cada vegada són més habituals els casos de dones que perden la feina quan comuniquen el seu embaràs, tant en l'àmbit privat com en el públic, vulnerant així la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes. Un exemple recent és el de l'empresa FEMAREC, que va ser denunciada per la CGT per l'acomiadament d'una de les seves treballadores pel fet d'estar embarassada.

Un altre cop a la lluita contra les desigualtats de gènere va ser l'aprovació, l'any 2014, del decret de plantilles, pel qual es regulen els procediments per definir el perfil i la provisió dels llocs de treball docents.

Aquest document va obrir la porta a uns **processos de selecció injustos, subjectius i desiguals**, que s'apropen més a les pràctiques de la privada, allunyant-se del que hauria de ser un procés d'una administració pública. En aquest sentit, les dones embarassades són les que se n'emporten la pitjor part, ja que se les arracona pel seu estat quedant excloses d'optar a les places.

AMB LA COVID, LES DONES PAGUEM ELS PLATS TRENCATS

Les desigualtats de gènere que ja estaven apuntalades, s'han fet més evidents amb la irrupció de la **Covid-19**. Des de l'inici de la pandèmia CGT Ensenyament vam començar a transpirar la magnitud de la tragèdia tant en l'àmbit públic com en el privat.

Els exemples de precarització en l'àmbit de les treballadores del sector educatiu (docents, monitores, vetlladores, integradores socials, cuineres, personal de neteja, educadores socials) es va evidenciar amb múltiples formes:

- **Substitutes sense nomenaments**, és a dir, acomiadades, moltes vegades sense ni tenir opció a l'atur.

- Mentrestant, les mestres titulars en actiu fan mans i mànigues amb una **sobrecàrrega de feina** ingent per preparar les tele classes. Sense formació, improvisant, localitzant l'alumnat, contactant amb les famílies, preguntant i enregistrant la manca de dispositius per l'alumnat, atenent l'emergència social que suposava per l'alumnat més vulnerable tenir les escoles tancades.

- Les docents i treballadores en general amb menors a càrrec, durant el confinament, van haver de compaginar les

cures amb el teletreball, sense dret a la desconexió i amb una doble jornada que ocupava les 24 hores del dia.

- Van començar a ploure **ERTO i en molts casos acomiadaments**. Fins i tot va haver-hi empreses que van decidir abocar les treballadores a l'ERTO tot i que l'administració assegurava el pagament dels salaris. Com és el cas de l'empresa Aliment Art - Servei D'Àpats, que va desestimar l'oferta de l'Ajuntament de Barcelona i va enviar les treballadores igualment a l'ERTO. Totes dones.

- **Plans de reobertura** ambigus i arbitraris, avalats pel decret d'autonomia de centres, on cada escola s'havia de buscar la vida.

- Maltractament del **personal considerat vulnerable**, entre elles, embarassades.

- Manca d'un **permís de conciliació familiar** en el cas de menors a càrrec confinats preventivament.

- **Oposicions en condicions infrahumanes**, amb alt risc de contagi i injustes per moltes dones interines, que han hagut de preparar-les alhora que treballaven i cuidaven les seves pròpies criatures. I les que han hagut de renunciar a presentar-se per aquestes mateixes circumstàncies

- Oposicions de les Tècniques Especialistes en Educació Infantil (TEEI), que suposen un **ERO encobert**.

Pel que fa a les famílies i l'alumnat:

- **Escletxa social i digital** en les famílies monoparentals i migrants, majoritàriament mares.

- Consideració del **teletreball com a**

mesura de conciliació familiar, estalviant-se un permís retribuït.

Així i tot, el que sí que ha estat en augment és el **discurs de rentada de cara que fa l'administració sobre coeducació, unes paraules boniques que no van acompanyades de recursos**. Unes paraules que queden en paper mullat i que no acompanyen la realitat ni la transformen. Una realitat on les alumnes continuen patint molts abusos pel fet d'haver nascut amb genitals femenins: tant abusos sexuals, com més assetjament per les xarxes socials, com poder gaudir de menys espais als patis en els centres escolars. Unes alumnes que tot i treure millors notes que els seus companys saben que els seus currículums no tindran la mateixa validesa, només pel fet de tenir cara de dona.

DOCTRINA DEL SHOCK PATRIARCAL, APROFITANT PER PRIVATITZAR I VULNERAR DRETS

Tal com afirmava Naomi Klein, **en una situació excepcional i de caos generalitzat, s'implanten idees i mesures que fa temps que es planifiquen, aprofitant el desconcert de la població i la impossibilitat d'aquesta per organitzar-se i combatre-ho**.

En comptes de reforçar la contractació pública, ja de pauperitzada, s'ha deixat espai a l'empresa privada per assegurar el servei.

Tenim alguns exemples:

- **Contractació d'una mútua privada** per a gestionar el personal vulnerable dels centres educatius, en comptes de reforçar el servei de Salut del Treball de la mateixa administració.

- Contractació privada a través de la mateixa mútua per a cobrir la baixa del metge de salut laboral del Consorci d'Educació.

- **Contractes sense concurs públic amb Telefónica** per mirar de tancar l'escletxa digital amb un transvasament ingent de diners públics a l'empresa privada sense publicitat ni control. La CGT encara esperem resposta del Departament d'Educació al respecte.

- Les empreses han aprofitat la conjuntura per retallar drets laborals amb l'excusa de la pandèmia, vulnerant els drets de les treballadores i amb una administració que es renta les mans. Ha sigut el cas de les cuineres de les escoles bressol, amb xantatges per part de les empreses per acceptar retallades de jornada laboral, denegació de permisos avalats per conveni i incompliment de les condicions de subrogació.

- **Baixada de categoria laboral de les educadores bressol:** un sector de l'educació ja menyspreat abans de la pandèmia, amb la covid-19 l'administració va intentar colar una clàusula abusiva en els contractes de substitució per acomiadar les substitutes en cas de confinament. A més no s'ha aconseguit cap permís per menors confinats, no han tingut els EPI adequats (mascaretes FFP2) amb una feina que suposa un contacte físic estret amb fluids corporals dels infants. A més a més de tot això que hem hagut de batallar durant tot aquest any, i que sovint hem guanyat, ara **l'Ajuntament pretén abaixar la categoria professional del bressol a una C1, com si fossin auxiliars**. Es pensaven potser que amb tot el que hem rebut no tindríem forces de lluitar-ho. Però s'han equivocat.

LA POR NO ENS HA PARALITZAT

És cert que la situació actual de pandèmia posa molts entrebancs a la lluita de les treballadores. **Les retallades de drets, els confinaments parcials, i la dificultat de relacionar-se fan encara més grossa l'atomització** que ja patim des que el capitalisme i el camp que pugui (individualisme i darwinisme social) han penetrat en els nostres cossos i ments, des dels anys vuitanta i des de tots els àmbits (polític, econòmic, educatiu i comunicatiu) fins a ser considerat l'únic món possible.

Però la pandèmia també ha servit per fer aflorar aquesta reflexió. Per veure la importància de tenir uns serveis 100% públics, d'organitzar-se i estar juntes per fer front als embats del poder. Hem après a organitzar-nos en videoconferències, a aprofitar les xarxes socials per reclamar els nostres drets, a mobilitzar els mitjans, a polititzar els balcons, a teixir xarxes de solidaritat entre les veïnes, a parlar amb qui mai abans ho havíem fet.

Tot i les restriccions, hem estat als carrers, protegint-nos, mantenint les mesures de seguretat, però sense renunciar als nostres drets fonamentals i superant les pors i les contradiccions. I continuarem sent-hi, de múltiples maneres, però juntes, per conjurar aquest suposat únic món possible, que ni és únic ni és ja possible.

Per això enguany, **la CGT Catalunya tornem a convocar vaga general feminista, tot i les inclemències de la pandèmia, perquè un altre cop, ara amb la pandèmia, hem sigut les dones les que més hem pagat els plats trencats.**

PONENT	c/Darrera Sant Martí 15, 1r – 25003 Lleida	cgtenseponent@gmail.com	tel. 973 27 53 57
TARRAGONA	Pl. Imperial Tarraco 1 – 43005 Tarragona	eductgn@gmail.com	tel. 977 24 25 80
BARCELONA	c/Pare Laínez 18, 2n – 08025 Barcelona	cgtense@cgtcatalunya.cat	tel. 93 310 33 62
BAIX LLOBREGAT	c/d'Esplugues 46 – 08940 Barcelona	cgtense@cgtbaixllobregat.cat	tel. 93 377 91 63